

Er voldtektsmenn verneverdige i vår rettsstat?

De siste årene har kun et fåtall av de anmeldte voldtekter endt i en straffereaksjon. Av de 681 anmeldte voldtekter i 2002 endte kun 52 i domfellelse. Resultatet er i praksis at voldtekt er en forbrytelse der gjerningsmannen kan kalkulere med en svært liten risiko for å bli straffet, til tross for den alvorlige forbrytelsen han har begått. Vi spør oss stadig: ”Er voldtektsforbrytere verneverdige”

Samtidig viser en undersøkelse fra 2000 at det henlegges ca 80% av de anmeldte voldtekter på grunn av at bevisets stilling.

En kvinne som ble utsatt for en grov voldtekt av sin ektemann, tok etter noen dager kontakt med et krisesenter. Her fikk hun blant annet hjelp til å anmelde overgrepet. Da saken ble henlagt, opplevde hun dette som et nytt overgrep. Bedre ble det ikke da hun fikk avslag på søknaden om voldsoffererstatning fra staten. Også her var begrunnelsen at det ikke var sannsynlig at hun var blitt voldtatt. Dessverre er ikke dette et enestående tilfelle.

Mange voldtekts ofre trekker derfor den konklusjonen at samfunnet ikke gjør noe reelt forsøk på å ansvarliggjøre overgriper. De føler dessuten at de ikke får noen form for oppreisning for en av de verste krenkelsene en kan utsettes for. Vi ser at når det gjelder kvinners rettsikkerhet har demokratiet og rettsstaten spilt fallitt.

For å styrke rettsvernet for alle mennesker som utsettes for seksuelle overgrep, må det opprettes regionale voldtektsmottak med spesialutdannet personell. Samtidig krever vi egne enheter i de 27 politidistriktene for etterforskning og påtale av voldtekter og andre seksuelle overgrep. Det må etableres faste, forpliktende samarbeidsstrukturer og en best mulig ressursutnyttelse innen regionen, også i forhold til faginstitusjoner og fagmiljøer sentralt.

En organisering og styrking av politiets og helsevesenets kompetanse vil kunne bidra til at andelen av faktiske voldtektsanmeldelser øker, at henleggelsesprosenten går ned og straffereaksjoner av begåtte overgrep øker.

Vi krever at lista for å sannsynliggjøre et overgrep senkes i forhold til søknad om voldsoffererstatning fra staten.

Oslo 15.09.03

Daglig leder Tove Smaadahl
Tlf 23 01 03 41
Mobil 90 57 91 18

Vedlegg statistikker fra www.ssb.no

Anmeldt, etterforsket, siktet og straffereaksjoner av voldtekt i Norge

Statistikk fra www.ssb.no

År	Anmeldte	Etterforsket	Siktet	Straffereaksjoner i %*	
1991	387	326	97	72	18,6%
1992	429	357	101	53	12,4%
1993	395	379	105	76	19,2%
1994	366	349	83	57	15,6%
1995	369	309	62	36	9,7%
1996	423	338	54	30	7,0%
1997	424	358	68	35	8,2%
1998	456	380	65	41	9,0%
1999	467	388	57	31	6,6%
2000	555	381	56	25	4,5%
2001	635	455	72	41	6,5%
2002	681	Foreligger ikke tall		52	7,6%

Voldtektsforsøk

År	Anmeldte	Etterforsket	Siktet	Straffereaksjoner i %*	
1991	84				
1992	126				
1993	105				
1994	95	86			
1995	93	73			
1996	91	81		0	
1997	86	79		3	3,4%
1998	107	90		3	2,8%
1999	85	89	18	2	2,3%
2000	126	103	16	5	3,9%
2001	101	85	16	6	5,9%
2002	106	Foreligger ikke tall		4	3,8%

(* Straffereaksjon i % ut fra anmeldte voldtekter)